24

Dedans

218

Ex Libris Nicolai

1776

AUTHOR

Podaney Noty przeciwko Kommiſſyi w intereſſie Fortuny niegdy Ur. Piotra Potockiego wyiednaney, iż onę na doświadczeniu Praw Kraiowych przy odbyciu licznych w Rzplitey Funkcyi nabytym, tudzież na prawdzie (ktorą bez naruſzenia zwykł zachować) gruntował, to przyłącza obiaśnienie.

URodzony Potocki Krayczy Koronny na początku Seymu przeszłego, to iest: w Roku 1773., gdy Ur. Piotr Potocki żył ieszcze y dopiero w Maiu Roku 1774. umarł, pod imieniem Müllendorff ułożony Proiekt Kommissyi rzeczoney podawał Stanom Seymuiącym, za tą prawdą świadczą Proiekta drukowane, y zaświadczy Senat tam w ow czas przytomny, a mianowicie W. Kasztelan Zarnowski, ktorzy ten Proiek zastanowili.

Następnie iednak tenże sam Ur: Krayczy Koronny (a nie Kredytorowie Ur. Piotra Potockiego) otrzymał Kommissyą przerzeczoną siebie ocalaiącą, ziednawszy interessowanie J. WW. Posła y Ministrow Dworow Sprzymierzonych, pozorem Müllendorffa zagranicznego Bankera.

Pozor z imienia Müllendorff do wyiednania Kommissyi końcem uciśnienia Obywatelow przedsięwzięty, determinował Ur. Krayczego Koron: do przemiany Kontraktow zastawnych y innych Ziemskich zapisow na Wexle, pod imieniem Müllendorff otrzymane; świadczą to Tranzakcye y Prosessa nawet z niżey Podpisanym w Sądach Marszałkowskich Koronnych toczone, y Kwit dla niżey Podpisanego zeznany, iako też podobne czynności z W. Xiążęciem Lubomirskim Wdą Kiiowskim, y z Ur. Tarłem Kasztelanicem Lubelskim zachodzące, sto kilkanaście tysięcy Czerwonych Złotych wynosząc.

Nie znał, ani zna Müllendorff Osob lub maiątkow mniemanych swych dłużnikow, ani był, lub iest znany onym takowy wierzyciel, niech wyzna (wszakże żyie, y iest tu obecny) ten ktory przy Dekrecie mniemanego Müllendorffa w Sądach Kommissyi Rzplitey Skarbu Koronnego pisał Komparycyą od Ur. Piotra Potockiego, niech zezna, kto żądał zapisania takowey Komparycyi? y ieżeli spory iakieżkolwiek bądź, przy tey Sprawie czynił;

Na

Na uspokoienie Miliona Złotych Polskich z takowego Dekretu wynikłego Ur. Piotr Potocki Ur. Gadomskiemu zastawił Dobra Berszadskie; Ten zacny Mąż Ur. Gadomski Podkomorzy Sochaczewski wyznać może, ieżeli takowy Milion płacił Müllendorffowi? y ieżeli, y iak długo był uczestnikiem przychodow z Dobr zastawnych? wszakże niżey Podpisany nabywszy dziedzictwa Dobr przerzeczonych y do posiadania onych przychodząc, zapłacił tę Summę, y oprocz niey inną Złotych Polskich dwakroć dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy czyniącą (w ktorey Brocco Kupcowi Warszawskiemu Tradycya Dobr Berszadskich dopuszczona była) zapłacił zaś te obiedwie Summy Ur. Krayczemu Koron:, na co są świadkowie żyiący, y pisma uroczyste. Dziedzictwo Dobr Krotoszyńskich, że W. niegdy Stanisławowi Potockiemu Woiewodzie Poznańskiemu należało, y po nim na czterech Synow onegoż, to iest: UUr. Jozefa Krayczego Koron:, niegdy Piotra Starostę Sniatyńskiego, y Franciszka, tudzież żyiącego Wincentego Podkomorzego Koron: Potockich Braci Prawem krwi przypadło? Swiadczą Działy tych Braci, podług ktorych J. W. Kasztelanowa Krakowska Baba onychże przy dożywociu Dobr tych zostawiona, po ktorym zgasłym, też Dobra do rownego podziału ostrzeżone, świadczy y Manifest przez UUr. Piotra y Wincentego Potockich w Grodzie Czerskim w Roku 1771. uczyniony.

Ze zaś to dziedzictwo po wystaraney Kommissyi (o ktorą teraz rzecz iest) y po oświadczonym odstąpieniu Substancyi Ur. Piotra Potockiego przez osobną Kommissyą, y Dzieło Kommissarskie bez wiedzy Kredytorow Ur. Piotra Potockiego, ktorym trzecia część tegoż dziedzictwa należy, otrzymane zatrudnił, Akta publiczne zaświadczaią.

Czyli zaś w przypadku Spraw Potioritatis wszyscy Juris-Quezytorowie Dobr tego, po ktorym Substancya idzie sub Potioritatem, winni są odpowiadać z nabytych przez siebie Dobr, czyli niektorzy; ten tylko dobrze mowić może w tym przypadku, kto iest wiadomy Praw Krajowych de Potioritatibus stanowionych, y zwyczaiow używanych w Sądzeniu Potioritatum, to iest: nabywaiący Dobra Prawem przekonane, albo z długiem w własnym Powiecie zapisanym, a przy kupnie utaionym, powinien odpowiedzieć Prawem przekonywaiącemu, y takowy dług maiącemu; nabywaiący zaś Dobra tym przypadkom niepodległe, z zwykłą przezornością y sprawiedliwością nie może bydź ciągniony do Sądu po explikacyą swego nabycia, albowiem tak Kredytorowie ro-

wno

wno iak Sukcessorowie są Ewiktorami Tranzakcyi prawnie y słusznie nastąpionych, y nie dla tego w nocie wyrażono o Dobrach Jozefowskich, aby y tych Rezygnacya iako y innych poznawana bydź miała, lecz za co te wyięte przez Kommissyą, a inne poznawać przepisano? do czego stosować należy Konstytucye z lat swoich w poprzedzaiących notach wymienione, a w szczegulności Woiewodztwom służące y w całey Koronie używane?

Prawdę mowić y pisać nie iest iedno, co Paskwilować, a ieszcze w rowności Urodzenia y zasług będącemu, ani się wstydzi niżey Podpisany dać własne imie Nocie podaney w czystych y rzetelnych wyrazach do własnego interessu ułożoney. Spodziewaiąc się, iż więcey znaydzie kredytu y wziętości, niżeli pozor od imienia Müllendorffa użyty, ktory o niczym nie wiedział, ani wie dotąd; na co (ieżeli ieszcze potrzeba będzie) wszelkiego rodzaiu dowody oświadcza, niżey Podpisany.

Nie tu iest koniec Kommissyi iednosronney y uciążliwey, lecz rozciągnęła ona y daley szkodliwe swe skutki, o ktorych niżey Podpisany, iako Obywatel Woiewodztwa Wołyńskiego donieść zna się bydź obowiązanym.

Pod tą Kommissyą zyskał zaraz Ur. Krayczy Koronny Sąd dla siebie z swemi dłużnikami y to ante omnia.

Sąd Kommissarski przysądził Ur. Krayczemu Dobra Stepańskie y Kondescensyą na Grunt uznawszy, z pomiędzy siebie Kommiissarza do sądzenia oneyże naznaczył. Ktory ziechawszy sposobem nieprzyzwoitym, nad Regułę nawet sobie przepisaną, postępuiąc, Prawa Possessorom składać, o Rządzie onych w Dobrach badać się, Papiery od przybyłych odbierać, Dekreta według woli swey deklarować, opłaty wymagać (iako skargi Obywatelow obszerniey to dowodzą) nie wstrzymał się, y nawet Summy, tudzież Dożywocia niewątpliwe niektorych Obywatelow, iako to mianowicie UUr. Urbanowskich, Chrabiow Tarnawskich, Konarzewskich, Kleszczewskiego, Piaskowskich, Grocholskich, Hołowińskich, Zbiiewskich pouchylał, a tak Obywatelow, ani w Kommissyą, ani w Dekret Kommissarski nie wchodzących, terminami groźnemi użycia pomocy Woyskowey do rugowania z Dobr przypozwanych y ustraszonych, za Prawami od Xiążąt Sanguszka y Lubomirskiego Woiewody Kiiowskiego Dobra posiadaiących y też Possessye Kontraktem rezygnacyinym upewnione maiących, nie zmiernie ucisnął.

Kto-

162 35

Ktorych zaś Prawa utwierdził, te znowu Ur. Krayczy Koronny Manifestem swoim do Ksiąg Metryki Kancellaryi Koronney podanym odwoławszy, w Kommissyi uchylić starał się, coby może y pozyskał był, dla nieprzytomności tu Obywatelow ukrzywdzonych, Dekretu ziazdowego w Powiecie oblatowanego nie maiących, ani o Manifeście nadmienionym Ur. Krayczego blisko przed zagaieniem Kommissyi uczynionym wiedzieć niemogących, gdyby onych niżey Podpisany przypadkiem na tey Kommissyi przytomny sam swoią obroną nie zastąpił, a czyliż się godzi żądać kończenia takowego dzieła?

Na koniec Kommissarze mogą bydź y nie winnemi, w Sądzeniu, bo coż oni robić maią? gdy Kommissya przepisała prawidło: temu Prawa utwierdź, temu Dobra wypuść, tego nie tykay, tych pierwey, a tych potym kollokuy, na tego miey względność, a na tego nie miey, y tak daley, iak pełno iest takowych wyrazow w Kommissyi przerzeczoney, dla ktorych Sąd nie może bydź wolny w decydowaniu podług prawa, dowodow y sumiennego przeświadczenia.

Nie iest mocy prywatnego Obywatela mowić y sądzić o Gwarancyi, lecz iest mocy Rzeczypospolitey przyimuiącey Gwarancyą, do iakich Praw ściągać się ma ona, y tak zrobiła teraz Seymuiąca Rzeczpospolita w deklarowaniu wszystkich Kommissyi y Remiss, iako Obywatelow pokrzywdzaiących, a za coż ta podobna iuż deklarowanym, ma bydź wyięta od pospolitego Prawa?

Niesprawiedliwości żąda Ur. Krayczy pod pozorami; o sprawiedliwość proszą istotną Obywatele o sto mil od Warszawy odlegli.

MIKOŁAY *Junosza* PIASKOWSKI P. K.

Kolossy choc naytrwartsze Czas niszczy
z Serc Kolossu w Potomkach= dalekie
niezbatowieli-
Pamięcy y wdzięczności dla naszego Krola
Ktorego Uszczęśliwiac Narod była wola,

1790.

Jan. Dedani. kupiec. wina. wegerskiego. Dia 6. Wrz

25.000 —